

HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

Sahip ve Başmuharriri:

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

Mülâzî : GAD FRANKO

TAHRİR HEYETİ

Fuat Hulûsi B. Temyiz Mahkemesi
ikinci hukuk dairesi reisi

Sabri Şakir B. Ankara hukuk mek-
tebi profesörlerinden

Mustafa Reşit B. İstanbul Hukuk
Fakültesi Müderrislerinden

Ahmet Refik B. Sabık Temyiz Mah-
kemesi azasından

Ali Kemal B. İstanbul Hukuk Fa-
kültesi Müderrislerinden

M. Şarl Kroza İstanbul Hukuk Fa-
kültesi Müderrislerinden

M. Aşil Mester. Paris Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Şavgran. Paris Hukuk Fa. fahri
Müderrislerinden

M. A. Salem. Hukuku Düvel Mec-
muası tahrir heyetinden

Bahir B. Kavanin ihzari komisyonu
azasından

Hamdi Halim B. Avukat

Adres: Galata Bahtiyar han Avukat Gad Franko Bey yazihanesi

Telefon: 43009

Bir nüshanin bedeli 35 kuruştur

Bir senelik abonemanı Posta ücretile beraber

400 kuruştur

Türkiye harici için 500 kuruştur

İ S T A N B U L

1933

Bankalar Matbaası

20 Çınar Sokak Galata.

İçtihadatı Mahakim

JURISPRUDENCE

TEMYİZ MAHKEMESİ

4.üncü Hukuk Dairesi

Esas : 3413 Karar : 2587

HÜLÂSA

Muvazenei umûmiye kanunu ile vaz ve 21 teşrinisani 1341 tarihli tefsiri kanuni ile izah olunan muafiyet hukmu oktruva tarifesinin suveri tatbikiyesini muhayyin talimatname ile tayyir ve takyit olunamaz.

Ismail Hakkı bey ve Şürekâsı vekili Avukat Hasan Tahsin bey.

Müvekkili şirketin fabrikası için avrupadan getirttiği (23882) kilo ham deriden dolayı Belediyesi müvekkilinden (1194) lira (10) kuruş dühuliye resmi talep edilmekte isede bu kabil mevaddı iptidaiye 341 tarihli muvazenei umumiye kanununun yirminci maddesine ve bu maddenin tefsirine göre duhuliye resminden muvaf olduğundan haksız ve muhalifi kanun olan mütalebei vakıanın men'ini istemiştir.

Müddei şirket tarafından getirilen ham deriler kanunen dühuliye resminden muaf isede oktruva tarifesinin sureti tatbikı mübeyyin talimatnamenin altıncı maddesinden «âmil veya müstahsillerin kanunen bilâ resim idhal edeceklerine vadeti iptidaiyeyi hini duhulde alel usul oktruva dairesine müracaatla hesabi carilerine kayıt ettirmeleri lâzımdır: bu suretle kayıt edilmeden imsar edildiği takdirde bu gibi mevaddı iptidaiyeden imâl ve istihsâl edilen eşya için tarife mucibince tahakkuk ettirilen mamul resmi tamamen istifa olunan» diye yazılı olmasına ve belediye tarafından talep edilen mevaddı iptidaiye resmide işbu mamul resmi ait bulunduğu ihbarname mündericatile anlaşılmasına ve müddei mezkûr mevaddı idhâl ve ancak

talimatnamenin tarifati veçhile kayt etlirmediğini ikrar eylemesine mebni veçhi kanuniye müstenit görülemeyen davayı mukamenin reddine karar verilmiştir.

Temyiz eden : Müddei vekili Hasan Tahsin B.

Temyiz kararı :

Temyiz talebinin müddeti içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kâatlar okunup esasa girildi.

Muvazenei umumiye kanununun yirminci maddesile vaz ve 21 Teşrinisani 1347 tarihli tefsiri kanunî ile izah olunan muafiyet hükmünün okturva tarifesinin suveri tatbikiyesini mubeyyin talimatname ile tağyir ve takyidine mesağ olmadığı nazarı dikkate alınarak ana göre hükm olunmak lâzım gelirken bu cihet teemmül edilmeyerek mezhûr talimatın altına maddesine istinaden reddi davaya karar verilmesi muhalifi kanun olduğundan hükmün bu sebeple (Nakzına) ve aşada yazılı temyiz masrafının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 21 kanunuevvel 932 tarihinde ittifakla karar verildi.

TEMYİZ MAHKEMESİ

4üncü H. Dairesi

HÜLÂSA

Esas : 3268

Karar : 2463

Munazuunfih divarda iştirak ve istiklal iddiasının tetkik ve neticesine göre hukum verilmesi lazım gelirken reddi davaya karar itası mutceibi nakizdir.

Madam Katerina vekili Şevket B.

Madam İzabel Ekserciyan.

Müvekkilesi ahdei tasarrufunda bulunan hanesini apartman yapmak suretile yeniden inşa ettirmekte iken müddeaaaleyh mahkemeye müracaatla teminat vererek istihsal eylediği bir hasarla inşaatı

men eylemiş olduğundan bundan mütevellit müvekkilesinin zararı olan 11351 lira 46 kuruşun tahsilini istemiştir.

Mezkûr hanenin tecdiden tamir ve apartmana tahmili sırasında ittisalinde bulunan hane mutasarrıfı müddeaaaleyh madam İzabel aradaki dıvaan müstakillen kendisine aidiyetinden bahsile istihsal ettiği mahkeme kararı ile inşaatı menettirmiş ve bu bapta yapılan muhakeme sonunda : Tecavüzün menine dair verilen hükmün temyizen tasdıkı hakkında sadır olan karara karşı tashihi karar talep edilmesi üzerine hükmün vahzedilmiş ve nakzı vakıa tebaan icra kılınan muhakemede dahi madam İzabelin mezkûr haneyi Husrev Beye ferağatmesi haksile müddeaaaleyhaya karşı hak davası kalmadığı ve mezkûr davaya mudahale eden mutasarrıfıahir, Husrev Bey dahi inşaatı müsaade ettiğini beyan eylediği cihetle davayı vakianın reddecildiği dava dosyasının tetkikinden anlaşılmış ve su şüretle münaziünfih divar hakkında bir hükmü kat'i mevcut bulunmamış olmağla hususu mezkûrdan dolayı zarar ve ziyân iddiası varit görülmediğinden davasının reddine karar verilmiştir.

Temyiz eden : Müddeiye vekili Mustafa Şevket Bey tarafından şifahi izahatının dinlenilmesi suretile hükmün Temyizen tetkiki istenilmiştir.

Temyiz kararı :

Hadisenin mürafaaya tabi olduğu anlaşılarak bu bapta talep kabul edilmiş ve gün tayin edilerek taraflara davetiye gönderilmiştir. Muayyen günde mümeyyiz namına vekili Fevzi B. ve mümeyyezünaleyha namına da vehiki Cevdet Ferit Bey yelerek mürafaayı aleniyyeye iptidarla hazır bulunan taraflar vekillerinin şifahi izahatı dinlendikten ve temyiz talebinin müddeti içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kaatlar okunup esasa girildi. Mahkemece

dahi kabul edildiği veçhile taraflar arasındaki iştirak ve istiklal münazaası hakkında hükmü hat'i sadır olmadığına ve davayı hazıranın intacı mezkûr ihtilâfin tetkik ve halline mütevekkif bulunmasına göre bu hususta tetkikat icrasile neticesine göre karar verilmek lâzımgelirken reddi davayâ karar verilmesi muhalifi kanun olduğundan hükmün (Nakzına) ve aşağıda yazılı temyiz masrafının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 17 kânunuevvel 932 tarihinde ittifakla karar verilerek tarafeyn vekillerine tefhim kılındı...

TEMYİZ MAHKEMESİ

4-üncü Hukuk Dairesi

Esas 3223: Karar 2130:

HÜLÂSA

1. — Kaza şoförün nizamata riayetsizliğinden ve kusur ile vukua geldiği ceza evrakı ve şahitler ve ehli vukufun ihbar ile tehakkuk etmiş ve delillerin takdiri hakimemeydu bulunmuş olmağla buna dair itirazlar varit değildir.

2. — Müddei kaza sebebiyle iktisadi maruz kaldığı zararın tazminini talep etmiş olduğundan keyfiyetin ale'l-usul ımtihap olunacak ehli vukufa havalesile zarar takdir ettirilmek ve bu yol ile zararın tayini mümkün olmadığı surette resen takdir edilmek lazımgelirken manevi zarar namile tayin olunan paracın tahsiline karar verilmesi, mucibi nakizdir.

Aşçi Salih Efendi vekili Zeki B.

Vasil Efendi.

Müddealeyh Vasil Efendinin mutasarrıf olduğu kamyon şoförünün dikkatsizliği yüzünden müvekkiline çarparak ayağını kırmış ve otuz altı gün ayağı alçıda kalmakla beraber beş ay çalışmasına mani olmuş olduğundan bu yüzden sarfına mecbur kaldığı yüz lira tedavi masrafile müvekkilinin iktisaden maruz kaldığı (700) lira zararının tahsilini istemiştir.

Kazanın şöförün dikkatsizliği ve nizamata riayetsizliği yüzünden vukua geldiği ceza evrakı ve istima olunan şahudun şehadeti ve ehli vukuf beyanatı ile tahakkuk etmiş ve hakiki zarar miktarının ispatı mümkün olamadığından müddeinin maruz kaldığı cismani zarara mukabil (500) lira zararı manevi takdir edilmiş ve müddeinin resmi hastahanede meccanen tedavi edildiği anlaşıldığı cihetle tedavi ücreti hakkındaki mutalebesi gayri varit görülmüş olmağla takdir edilen (500) lira zararı manevinin müddeialehten tahsiline ve müddeinin fazla iddiası ile tedavi ücreti hakkındaki mutalebesinin reddine karar verilmiştir.

Temyiz eden : Müddeialehy vekili Mustafa Zekî B.

Temyiz Kararı

Temyiz talebinin muddeti içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kâğıtlar okunup esasa girildi :

Kaza şöförün nizamata riayetsizliği ve kusur ile vukua geldiği ceza evrakı ve istima olunan şahitlerin şehadeti ve ehli vukufun ihbar ile tahakkuk etmiş ve bu delillerin takdiri hakime mevdu bulunmuş olduğundan bu hususlara ait itiraz varit değilse de müddei kaza sebeble iktisadi maruz kaldığı zararın tazminini talep etmiş olmağla keyfiyetin alel'usul intihap olunacak ehli vukufa havalesile müddeabih zarar takdir ettirilmek ve bu tarık ile zararın tayini mümkün olamadığı surette resen takdir edilmek lâzımgelirken manevi zarar namile tayin olunan meblağın tahsiline karar verilmesi muhalifi kanun ve miktara ait itiraz bu itibarla varit olduğundan hükmün bu sebeple (Nakzına) ve aşağıda yazılı temyiz masrafının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 15 teşrinisani 932 tarihinde ittifakla karar verildi.

TEMYİZ MAHKEMESİ

Heyeti Umumiyesi Riyaseti

Esas : 62

Karar : 68

HÜLASE

1.— Mübrez tevdiat cüzdanında yazılı mukavelenamenin beşinci maddesinde her sene nihayetinde tahakkuk edecek faizin sermayeye zam ve tahvil edileceği taahhüt edilmesine göre tahsilî talep olunan paranın Bankaya sureti tevdiî nazara alınmalıdır.

2.— Müruru zaman iddiasına karşı sebkeden defî müddeiye izah ettirilerek neticesine göre tetkikat icra ve karar itası lâzımdır.

Müddei : Alay Müftüsü Hasan Tahsin Efendi Vekili Mazhar Bey

Müddeialeh : Osmanlı Bankası İstanbul Şubesi Vekili Mehmet Ali Bey.

Dava.— Müvekkilinin 1913 senesinde Bankaya emaneten teslim eylediği 300 madenî altın Lira ile yüzde iki faizle tevdi ettiği 90 madenî altından mütebaki 70 altın Liranın tahsili istenmiştir.

Karar.— Sabık ve lahtık kanunlara nazaran müruru zaman vukuuna binaen davanın bu noktadan reddine dair verilen hüküm indetemyiz müddei vekili indelmuhakeme müvekkilinin 336 senesinde İstanbula geldiğini ve esbabı mücbire dolayısıyla müruru zamanın münkatî olduğunu beyan etmiş iken bu defî kendisine izah ettirilerek hasıl olacak neticeye göre bir karar verilmek lâzım gelirken bilâtetkik yazılı olduğu üzere karar verilmesi yolsuz olduğundan bahisle bozulması üzerine tekrar icra kıtınan muhakeme neticesinde cereyani muhakeme ve tetkikat esnasında müruru zaman için esbabı mücbire dermeyan edilmemiş olduğu beyanile evvelki hükümde ısrare karar verilmiştir.

Temyiz eden : Hasan Tahsin Efendi Vekili Mazhar Bey.

Temyiz Kararı :

Hukuk Heyeti Umumiyesinde bittetkik ısrarı havi olan son hükmün müddetinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra icabı müzakere olundu.

Mübrez tevdiat cüzdanında yazılı mukavelenin beşinci maddesinde her sene nihayetinde tahakkuk edecek faizin sermayeye zam ve tahvil edileceği taahhüt edilmesine göre tahsili talep olunan paraların bankaya sureti tevdi nazara alınarak ve müruru zaman iddiasına karşı mesbuk defî müddeiye izah ettirilerek neticesine göre tetkikat icra ve karar itası lâzım ve Dairei Hususiye'nin bu noktaya matuf bozma kararı varit iken ısrar edilmesi kanuna muhalif olduğundan temyiz edilen son hükmün dahi bozulmasına ve aşağıda yazılı temyiz masarifinin ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 28/12/1932 tarihinde ekseriyetle karar verildi.

TEMYİZ MAHKEMESİ

2inci H. Dairesi

HÜLÂSA

Esas: 3182

Karar: 2606

Müddeialehyhanın kocasına ağır sözlerle hakaret ve darbettiği şahitlerin şehadatile müsabet iken aralarında şiddetli geçimsizlik olduğundan bahisle boşanma davasının reddine karar verilmesi mucibi nakizdir.

Müddei : A. H. Bey.

Müddeialehyh : F. F. Hanım.

Temyiz edilen hükmün hulâsası :

A. H. Bey ile F. F. Hanım arasındaki boşanma davasının icra kılınan muhakemesi neticesinde tafsilatı ilâmda yazılı olduğu üzere müddei A. H. Bey tarafından boşanma esbabı olarak gösterilen hadisenin ispatı için dinlettirilen şahitlerin ihbaratı kanunu medeninin 134 üncü maddesi sarahatı dairesinde hayatı müşterekenin devamını

imkânsız kılacak mertebede görülmeyişinden davayı mukamenin reddine karar verildiği beyanından ibarettir.

Temyiz eden : A. H. Bey Vekili A. Bey.

Temyiz kararı

Temyiz istidanamesinin müddeti içinde ita ve kaydedilmiş olduğu görülüp kabulü ittifakla kararlaştırıldıktan ve dosyadaki evrak okunup iş anlaşıldıktan sonra icabı görüşülüp düşünüldü.

İstima kılınan şahitlerin bir kısmı, müddeialeyhanın davacı olan kocasına (seni domuz gibi görüyorum edepsiz ve hırsız herif) sözleriyle hakaret ettiğini ve bunlardan rakibe hanım ismindeki şahit te müddeialeyhanın sandalye ile kocasını darbeylediğini beyan ve ihbar eylemişler iken şهادatı vakia talil ve esbabı reddiyesi gösterilmeksizin 134 üncü madde vechile müşterek hayatın çekilmez bir hale gelmesini mucip olacak derecede şiddetli geçimsizlik olmadığından bilbahis reddi davaya karar verilmesi yolsuz ve nakız talebi bu itibarla varit olduğundan mümeyyizünbih hükmün H. U. M. Kanununun 428 nci maddesine tevfikân nakzine ve aşağıda yazılı temyiz masraflarının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 20 kânunuevel 1932 tarihinde ittifakla karar verildi.

TEMYİZ MAHKEMESİ

2inci Hukuk Dairesi

Esas : 215

Karar : 136

HÜLÂSA

1.— Müddei Vekili arzuhalinde maddi ve manevî tazminat talep etmesine göre bu bapta bir karar verilmesi lâzım gelir.

Müddei: M. Hanım Vekili A. M. Bey.

Müddeialeyh: M. N. Bey.

Temiz edilen hükmün Hülâsası :

M. Hanım ile M. N. Bey arasındaki boşanma ve tazminat davasının icra kılınan muhakemesi neticesinde tarafeynin karşı koca oldukları ve aralarında şiddetli geçimsizlik olduğu şuhudun şهادatile anlaşıl原因arak müşterek hayatı çekilmez bir hale getirecek derecede şiddetli geçimsizliğe de müddeialehyhin frengi hastalığına müptelâ olması sebebiyet verdiği mübrez tabip raporu münderecatile sabit olmakla beraber Mahkemece de kanaat hasıl edilmesine binaen kanunu medenin 134 ve 138 nci maddeleri mucibince boşanmalarına karar verildiği beyanından ibarettir.

Temyiz eden : M. Hanım Vekili A. M. Bey,

Temyiz Kararı

Temyiz istidanamesinin müddeti içinde ita ve kaydedilmiş olduğu görülüp kabulü ittifakla kararlaştırıldıktan ve dosyadaki evrak okunup iş anlaşıldıktan sonra icabı görüşölüp düşünöldü.

M. Hanım Vekili A. M. Beyin 27/2/1929 tarihli dava arzubahinde maddi ve manevi tazminat talep edilmiş olmasına göre tahkikattan hasıl olan netice nazara alınarak bu bapta bir karar verilmesi lazım gelirken zühul edildiği anlaşıldığından ve temyizen serdedilen işbu tazminat noktasından H. U. M. Kanununun 429 üncü maddesine tev-fikan nakzile muhakemenin bu noktaya matuf olarak yeniden usul ve kanun dairelerinde birröye karara rapti zımında evrakının iade-sine ve aşağıda yazılı temyiz masraflarının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 14/1/1933 tarihinde ittifakla karar verildi.

TEMYİZ MAHKEMESİ

Ticaret Dairesi

Esas: 5018

Karar: 46

HÜLÂSA

1.— Mali merhunun satılmasına dair talebe borçlunun Ticaret Kanununun 766 ncı fıkrası mucibince itiraz etmemesi bil'ahare Reisi Mahkeme tarafından satış hakkında verilen karara madde mezkûrenin 4 ncü fıkrası mucibince Mahkemeye müracaatla itirazda bulunmasına mani olamaz.

2.— Bankanın hesabı carinin kat'ini mütezamın muterize göndermiş olduğu mektubun münderecatı tasdik edilmeyü yalnız alındığını beyanla iktifa edilmiş olmasına göre mücerret mezkûr mektup zirindeki münker imzanın muterizin muhasebecisine ait olduğunun bittetbik anlaşılması borçlunun esas alcağa ve merhune ve saireye müteallik itirazlarını tetkik edilmemesine sebep teşkil edemez.

Müddei : Banco di Roma Şubesi Vekili A. Civelekyan Efendi

Müddeialeyh : Tüccardan İbrahim Paşa Mahdumları Vekil

Cevdet Fahri Bey.

Temyiz olunan fıkraî hükmiyenin hulâsası: Banco di Romanın müddeialeyh Şirketi zimmetinde alacağı olan malûmulmikdar meballiğin temini istifası zımında merhun bulunan tütünlerin satılmasına dair ittihaz olunan karara karşı müddeialeyh tarafından vuku bulan itirazın, ittihaz olunan satış kararı medyun vekiline 10/5/1931 tarihinde tebliğ edilerek bir gûna itirazda bulunulmadığından ve satışın mahal ve sureti vukuunu tayin suretile vaki olan tebliğ üzerine müddei vekili tarafından vuku bulan itiraz ancak beyi kararile v. tebliğ verakasında münderic hususatı saireye mütedair olabilece

ğinden ve mektup zirindeki imzanın müddeialehy Şirketin memurlarına ait olduğu tahakkuk ettiğinden bilbahis reddine karar verildiğine natıktır.

Temyiz eden : İbrahim Paşa Oğulları Vekili Cevdet Fahri Bey.

Temyiz Kararı

Temyiz talebinin müddeti içinde olduğu görüldükten ve dosyadaki kâğıtlar okunup iş anlaşıldıktan sonra icabı keyfiyet müzakere olundukta : mali merhunun satılmasına alacaklı tarafından mezu niyet talep edilmesine mebni yapılan tebliğat üzerine borçlunun Ticaret Kanununun 706 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yazılı hakkı itirazını istimal etmemiş olması bilâhare Reisi Mahkeme canibinden mali merhunun bey'i hakkında verilen karara karşı madde mezkûrenin 4 ncü fıkrası mucibince Mahkemeye müracaatla itirazda bulunmasına mani olmayacağından ve mutarızialehy Bankanın hesabı carinin kat'ını mütezamin göndermiş olduğu mektubun münderecatı tasdik edilmeyüp yalnız alındığını beyanla iktifa edilmiş olmasına nazaran mücerret mezkûr mektup zirindeki münker imzanın mutarızın muhasebecisi Nuri Bey'e ait olduğunun bittatbik anlaşılması borçlunun esas alacağı, merhuna ve saireye müteallik itirazlarının ademi tetkikine sebep teşkil edemiyeceğine mebni itirazatı mezkûrenin tahkik ve tetkikile neticesine göre muamele ifası ve hüküm itası iktiza ederken bizzuhul yazılı olduğu üzere mutalea beyanile reddi itiraza karar verilmesi Ticaret Kanununun bu baptaki ahkâmına muhalif ve itirazatı temyiziye bu itibarla varit bulunduğundan hüküm Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunun 428 ncı maddesine tevfi kan nakzına ve zirde müfredatı murakkam masarifi temyiziyenin ileride haksız çıkacak tarafa aidiyetine 10/1/1933 tarihinde ittifakla karar verildi.

TEMYİZ MAHKEMESİ

3üncü Ceza Dairesi

Esas : 6987

Karar : 1722

HÜLÂSA

1.— Vapor isimlerinin sehven yazılmış olmasından dolayı bila tetkik asıl kararnamenin feshi cihetine gidilmesi.

2.— İhbarnamenin itarezen tetkikine ve kesbi katiyet etmiş para cezasının tahsiline cevazı kanunu bulunup bulunmadığının düşünülmemesi mucibi nakizdir.

Gümrük kanununa muhalif hareket etmekten suçlu Zilberman vapur şirketi hakkındaki evrak C. baş ; M. U. lîgi M. A. sinin 2/12/931 tarihli tebliğnamesile daireye tevdi olunmağla temyizden tetkikat icra ve icabı müzakere olundukta :

Dosya arasında bulunan ve kesbi katiyet eylediğinden bahsolan 3/6/340 tarihli kararnamede .nemnu fişenklerin bulunduğu sandığın Laster Zilberman vapür şirketine ait Admiral vapurunda çıkarıldığı ve kıymetine muadil bir meblağın mezkûr şirketten cezaen tahsiline karar verildiği mezkûr bulunmuş ve aleyhine bu kerre itiraz olunan ihbarname bu hadiseden bahis ve mikdarı malum para cezasının tediyesini âmir ve sureti tahsilini müş'ir olup (Admiral) vapuru yerine sehven (Ombirya) ismi yazılmış olması sebebiyle bila tetkik asıl kararnamenin feshi cihetine gidilmesi ve mezkûr ihbarnamenin ceza mahkemesinde itirazten tetkikine ve kespi katiyet eden kararnamede yazılı para cezasının tahsiline muhalefete cevazı kanuni bulunup bulunmadığını da düşünülmemesi yolsuz olduğu gibi tebliğnamede yazılı mütalaat ile temyiz layihasındaki itirazlar varit bulunduğundan mezkûr sebeplerden dolayı kararın bozulmasına ve deponun geri verilmesine ve 800 kuruş bozma harcının haksız çıkacak taraftan alınmasına 6/7/932 tarihinde ittifakla karar verildi.